

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a rádióberendezések forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról

COM(2012) 584 final – 2012/0283(COD)

(2013/C 133/11)

Előadó: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

2012. október 25-én az Európai Parlament, illetve november 5-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 26. és 114. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a rádióberendezések forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról

COM(2012) 584 final – 2012/0283 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2013. február 5-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2013. február 13–14-én tartott, 487. plenáris ülésén (a február 13-i ülésnapon) 74 szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság javaslatát, mivel az leegyszerűsíti a jogi keretet és egyértelműsíti a létező jogszabályokat, növelve az uniós jog koherenciáját a termékek piaci bevezetésére vonatkozóan.

1.2 Nagyon fontos, hogy a fogyasztók egészsége és biztonsága magas szintű védelmének biztosítása érdekében minden gazdasági szereplő az ellátási láncban betöltött szerepétől függően felelősséget vállaljon a termékek megfelelőségéért. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy saját hatásköreik keretén belül gondoskodjanak arról, hogy a harmadik országokból az uniós piacra lépő termékek megfeleljenek az irányelv rendelkezéseinek.

1.3 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot a szankciók rendszerét illetően, hogy pontosítsa a szupranacionális szintű szankciók jellegét és minimális szintjét és a szankcionált magatartásformákat, még akkor is, ha azokat a tagállami jogszabályok garantálják. E célból nagy érdeklődéssel várja, hogy az Európai Bizottság jóváhagyja az úgynevezett „piacfelügyeleti intézkedéscsomagot”, amely részletesen előírja a fokozott együttműködést és harmonizációt.

1.4 Az Európai Bizottságnak, a gyártóknak és a fogyasztóknak meg kellene vizsgálniuk, hogy miként lehet a jövőben egy olyan új jelölési rendszert létrehozni, amely a fogyasztók jobb tájékoztatása érdekében meghatározza a termékek eredetét és garantálja nyomonkövethetőségüket.

2. Bevezetés

2.1 A rádióberendezések és távközlő végberendezések forgalomba hozatalának, szabad mozgásának és üzembe helyezésének jelenlegi, 1999 óta érvényben lévő uniós szintű jogi kerete⁽¹⁾ meghatározó szerepet játszott a terület belső piacának megteremtésében.

2.2 Az EGSZB annak idején támogatta⁽²⁾ ezt a jogszabályt, mely alapvető követelményeket állapított meg az egészség és a biztonság védelme tekintetében, garantálva az elektromágneses összeférhetőséget, valamint a káros zavarás elkerülését. Az irányelv a jogalkotás „új megközelítését” képviselte, mely szerint – a jogszabályi követelményeket csak a legszükségesebbre korlátozva⁽³⁾ – a műszaki követelményeket nem kötelező harmonizált szabványok formájában vezeték be.

2.2.1 A jelenlegi szabályozási keret bonyolult, mert az 1999/5/EK irányelv alapján csak az irányelv rendelkezéseinek megfelelő berendezések hozhatók forgalomba; a tagállamok ugyanakkor ugyanezekkel a követelményekkel – az egészség és a biztonság védelmével, az elektromágneses összeférhetőséggel, valamint a káros zavarás elkerülésével – kapcsolatban nem vezethetnek be nemzeti szinten korlátozóbb előírásokat.

2.2.2 E termékekre más uniós környezetvédelmi jogszabályok is vonatkoznak, különösen a veszélyes anyagok alkalmazásának korlátozásáról szóló irányelv, az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló irányelv, az akkumulátorokról szóló irányelv, valamint a környezetbarát tervezésről szóló irányelv végrehajtásához kapcsolódó intézkedések.

2.2.3 Másrészt a rádióberendezések üzembe helyezése és használata nemzeti jogszabályok tárgyát képezi. E hatáskörüik gyakorlása során a tagállamoknak be kell tartaniuk a vonatkozó uniós jogszabályokat, különösen az alábbiakat:

— a rádióspektrum-politikai programban meghatározott általános spektrumpolitikai keretrendszer,

⁽²⁾ HL C 73., 1998.3.9., 10. o.

⁽³⁾ Lásd a mára hatályon kívül helyezett 90/683/EKG (HL L 380., 1990.12.31., 13. o.) és a 93/465/EKG (HL L 220., 1993.8.30., 23. o.), tanácsi határozatokat.

⁽¹⁾ HL L 91., 1999.4.7., 10. o.

- az elektronikus hírközlésről szóló keretirányelvben meghatározott általános kritériumok,
- a spektrumhasználatnak az elektronikus hírközlésről szóló engedélyezési irányelvben meghatározott engedélyezési feltételei,
- az egyes spektrumsávok EU-n belüli használatára vonatkozó műszaki feltételeket harmonizáló rádióspektrum-határozat szerinti végrehajtási intézkedések, amelyek valamennyi tagállamra nézve kötelezőek.

2.3 Mindemellett a többi uniós politikával és célkitűzéssel való összhangot is figyelembe kell venni, különös tekintettel a termékek forgalomba helyezéséről szóló, 2008-ban elfogadott új jogi keretre⁽⁴⁾, melynek céljaival az EGSZB egyetértett⁽⁵⁾, mivel közös keretet hozott létre:

- a termékek forgalomba hozatalára és
- a termékek forgalomba hozatalára vonatkozó feltételeket harmonizáló jogszabályokra vonatkozó általános elvek és referenciarendelkezések számára, hogy ezáltal egységes alapot biztosítson e jogszabályok felülvizsgálatához, illetve átdolgozásához.

2.4 A fent vázolt bonyolult jogi keret áttekinthetőbbé tétele érdekében az Európai Bizottság javaslatot terjesztett elő, melynek célja az, hogy pontosítsa az 1999/5/EK irányelv alkalmazásával járó kötelezettségeket, valamint az irányelvet hatályon kívül helyezve a spektrumgazdálkodás rugalmasságának növelésével és a spektrumhasználat adminisztratív eljárásainak egyszerűsítésével felszámolja a vállalatokra és közigazgatásokra háruló felesleges adminisztratív terheket.

3. Az Európai Bizottság javaslata

Az irányelv felülvizsgálatát illetően a javaslat legfontosabb elemei a következők:

3.1 A termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről szóló 768/2008/EK határozattal való összehangolás (ideértve a 768/2008/EK határozat R1. fejezetében meghatározott fogalmakat), a gazdasági szereplők kötelezettségeit, a megfelelőség-értékelési eljárásokra vonatkozó három modul; a megfelelőség-értékelő szervezetek bejelentési kötelezettségeit, és az egyszerűsített védintézkedési eljárásokat.

3.2 A 768/2008/EK határozat, illetve az akkreditálásról és piacfelügyeletről szóló, vele együtt elfogadott 765/2008/EK rendelet irányvonalakat határozott meg a belső piac működésének javítására, koherensebb megközelítést teremtve a termékek biztonságát illető műszaki harmonizáció politikája terén, és hatékonyabb felügyeleti rendszert létrehozva az EU-

ből vagy harmadik országokból származó minden piacra vitt áru tekintetében, és megerősítette az egységes piacon a fogyasztók védelmét.

3.3 A „rádióberendezés” fogalma új meghatározást kap, amely szerint most már csakis olyan berendezések tartoznak ide, amelyek rendeltetészerűen továbbítanak jeleket a rádióspektrumban, függetlenül attól, hogy mindez a kommunikáció célját vagy más célokat szolgál-e. Ezért lett az új cím „a rádióberendezések forgalmazásáról szóló irányelv”. A vezetékes végberendezésekre nem vonatkozik az irányelv.

3.4 A javaslat értelmében:

— elő lehet írni, hogy a rádióberendezések együttműködjenek olyan tartozékokkal, mint pl. a töltők;

— elő lehet írni, hogy szoftverirányítású rádióberendezések esetében csak megfelelő szoftver-hardver kombinációk kerüljenek alkalmazásra, és ezért intézkedéseket lehet elfogadni annak érdekében, hogy ez a szabályozási előírás ne teremtse akadályokat a független szoftverszolgáltatók számára.

3.5 A javaslat értelmében elő lehet írni, hogy a csak kis mértékben megfelelő kategóriákba tartozó termékeket központi adatbázisban vegyék nyilvántartásba, a tagállamok által szolgáltatott megfelelőségi információk alapján.

3.6 A javaslat pontosítja az 1999/5/EK irányelv, valamint a rádióspektrum használatát szabályozó uniós és tagállami jogszabályok viszonyát.

3.7 Egyszerűsíti és csökkenti az alábbi adminisztratív kötelezettségeket:

a) a rádióberendezés új fogalommeghatározása egyértelműen elhatárolja az irányelv hatályát az elektromágneses összeférhetőségi irányelv hatályától,

b) a csak vevőkészülékek és a vezetékes végberendezések kikerülnek az irányelv hatálya alól, és az elektromágneses összeférhetőségi irányelv vagy a meghatározott feszültséghatáron belüli használatra tervezett elektromos berendezésekről szóló irányelv fog vonatkozni rájuk, illetve feszültségüktől függően az elektromágneses összeférhetőségi irányelv és az általános termékbiztonságról szóló irányelv hatálya alá fognak tartozni, ami az adminisztratív kötelezettségek bizonyos fokú csökkenésével jár;

c) megszűnik az a követelmény, hogy az EU-ban nem harmonizált frekvenciasávot használó rádióberendezések forgalomba hozatalát be kell jelenteni;

⁽⁴⁾ HL L 218., 2008.8.13., 30. és 82. o.

⁽⁵⁾ HL C 120., 2008.5.16., 1. o.

d) a gyártók kötelezettségei közül megszűnik az, hogy:

— a termékeken el kell helyezni a berendezéscsoport azonosítóját;

— a használati utasításon fel kell tüntetni a CE-jelölést;

e) kikerülnek az irányelv szövegéből a végberendezések kereskedelmével kapcsolatos versenyt elősegítő rendelkezések (az interfészekre vonatkozó előírásokra, valamint a távközlő végberendezéseknek az interfészekhez való kapcsolódásának műszaki jellemzőire vonatkozóan), mivel a távközlési végberendezések piacán folyó versenyről szóló irányelvben vannak hasonló követelmények.

3.8 Végül az irányelvjavaslat összehangolja az EUMSZ-szel, valamint az Európai Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlásáról szóló 182/2011/EU rendelettel a végrehajtási és felhatalmazáson alapuló hatáskörök gyakorlására, valamint a felhatalmazásra vonatkozó eljárásokat, konkrétan:

— végrehajtási hatásköröket a berendezéscsoportok meghatározása és a földrajzi területre vonatkozó információk és a rádióberendezés használatára vonatkozó korlátozások feltüntetése kapcsán javasolnak,

— felhatalmazáson alapuló hatáskört pedig az alábbiak kapcsán javasolnak: a rádióberendezések fogalmába tartozó vagy azon kívül eső berendezéseket felsoroló II. mellékletnek a műszaki fejlődéshez történő hozzáigazítása, a kiegészítő alapvető követelmények, a szoftverirányítású rádióberendezések megfelelőségére vonatkozó információk közlése és a rádióberendezések kötelező nyilvántartásba vétele bizonyos kategóriákon belül.

4. Általános megjegyzések

4.1 Az EGSZB támogatja az európai bizottsági javaslatot, amely az EUMSZ 7. cikkének megfelelően koherensebbé teszi az uniós jogot azáltal, hogy azt a jogi technikát választotta, hogy „felváltja” a régi jogszabályt, azaz átdolgozza egy olyan új jogi aktus elfogadásával, amely egyetlen szövegbe foglalja a korábbi aktuson végrehajtott érdemi módosításokat és az aktus változatlan rendelkezéseit. Az új aktus ugyanis – a 768/2008/EK határozat szóhasználatának és a Lisszaboni Szerződésnek megfelelően – a korábbi helyébe lép és hatályon kívül helyezi azt.

4.2 Az áruk szabad mozgása a Szerződésben lefektetett négy alapvető szabadság egyike, az irányelv pedig ösztönzi a biztonságos áruk szabad mozgását, javítva ezzel a fogyasztók védelmét és a vállalkozások versenyképességét, és egyenlő versenyfeltételeket teremtve a gazdasági szereplők számára.

4.3 Ahhoz, hogy az európai ipar versenyképességének fellendítéséhez szükséges feltételek garantálva legyenek, az EGSZB

elengedhetetlennek tartja, hogy a belső piacon teljes körű legyen az interoperabilitás, csökkentve mind a tagállami piacok, mind pedig a kutatási és innovációs beruházások széttagozottságát.

4.4 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy olyan proaktív iparpolitikát kell kialakítani, amely jobban tükrözi a gyártók termelési kapacitásai közötti egyensúlyt, továbbá szükség van egy a szellemi tulajdonjogokra és főként azokra a terméktípusokra vonatkozó műszaki-szabályozási keretre, amelyek meg tudnak felelni a közös szabványoknak, szabályozásoknak és harmonizált eljárásoknak.

4.5 A műszaki-szabályozási normákat az új szabványosítási politika elveinek megfelelően kellene elfogadni, az ezzel kapcsolatos tevékenységeket nyilvánosan és átláthatóan végezve, a szociális partnerek és a szervezett civil társadalom teljes körű bevonásával.

5. Részletes megjegyzések

5.1 Az alkalmazási kört illetően az 1. cikk (3) bekezdése kizár egy sor olyan rádióberendezést, amelyeket kizárólag a „közbiztonsággal” kapcsolatban alkalmaznak, ez pedig a védelmen és az állam biztonságán kívül olyan fogalmakat is magában foglal, mint „az állam gazdasági jóléte”, melyeket a jogszabály egyértelműbbé tétele érdekében definiálni vagy tisztázni kellene.

5.1.1 Ugyanakkor amellet, hogy ezeket a berendezéseket az 1. cikk (3) bekezdése kizárja az alkalmazási körből, „az irányelv hatályán kívül eső berendezéseket” felsoroló I. melléklet nem tartalmazza őket.

5.2 Az EGSZB egyetért azzal, hogy támogatni kell az egész EU-ra kiterjedően más rádióberendezésekkel való, hálózatokon keresztül történő együttműködést, illetve a megfelelő típusú interfészekkel való összekapcsolódást, ami egyszerűbbé teszi a berendezések használatát, elősegítve a rádióberendezések és a tartozékok közötti interoperabilitást.

5.3 A felhasználók személyes adatai és a magánéletük védelmének javítása érdekében a biztonságtechnológiai alkalmazások társadalmi elfogadottságát biztosítandó már a tervezéskor ki kell alakítani ezek etikai és szociális dimenzióját. A polgárok alapvető jogainak védelmét a tervezéstől kezdve egészen a szabványosításig és a helyi technológiai alkalmazásig minden szakaszban a kezdetektől fogva garantálni kell.

5.4 Tisztázni kellene a forgalombahozatali követelményeket, mind az Unión belül, mind az azon kívül előállított termékek esetében. E célból a 6. cikkben utalni kellene azokra a helyzetekre, amelyekben feltételezhetően teljesültek az irányelvben meghatározott alapvető követelmények (harmonizált uniós szabványok, az Európai Bizottság által közzétett nemzetközi szabványok) és az esetleges kiegészítő tagállami szabványokra.

5.5 Az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak, hogy biztosítsák, hogy a forgalomba hozott termékek megfeleljenek az adott frekvenciasávra vonatkozó követelményeknek, hogy ne jöjjön létre interferencia a 800 MHz-es frekvenciasávban, illetve hogy ne alakuljon ki a rádióspektrum felesleges zavara. Ez az ajánlás különösen indokolt olyan határon átnyúló régiókban, amelyekben szükség lenne az alkalmazandó ütemtervek és technológiák összehangolására.

5.6 Az EGSZB támogatja a segélyhívó szolgálatok hozzáférhetőségét, különösen a fogyatékkal élők számára, ezért a rádióberendezéseket úgy kell kialakítani, hogy támogassák az ehhez szükséges funkciókat.

5.7 Nagyon fontos, hogy a fogyasztók egészsége és biztonsága magas szintű védelmének biztosítása, továbbá az uniós piacon megvalósuló tisztességes verseny garantálása érdekében minden gazdasági szereplő az ellátási láncban betöltött szerepétől függően felelősséget vállaljon a termékek megfelelőségéért.

5.8 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy saját hatásköreik keretén belül gondoskodjanak arról, hogy a harmadik országokból az uniós piacra lépő termékek megfeleljenek az irányelv rendelkezéseinek. Biztosítaniuk kell, hogy az importőrök megfeleljenek az összes követelménynek, és ne hozzanak forgalomba olyan termékeket, amelyek vagy nem felelnek meg e követelményeknek, vagy kockázatot jelentenek.

5.9 A teljes ellátási láncban biztosítani kell a rádióberendezések nyomonkövethetőségét. Ez olyan piacfelügyeleti eszközt jelent, amely megkönnyíti a fogyasztók tájékoztatáshoz való jogának érvényesülését.

5.10 Az EGSZB megismétli, ⁽⁶⁾ hogy a jelenlegi jelölési rendszer nem garantálja, hogy a termék átment egy minőséget és biztonságot garantáló rendszeren, így tehát nem felel meg a fogyasztók elvárásainak.

5.11 Az akkreditációs és megfelelőségértékelési rendszert illetően az EGSZB egyetért azzal, hogy a bejelentett megfelelőségértékelő szervezetek azonos felelősségi szinttel rendelkezzenek, a megfelelőségértékeléshez pedig szigorúbb kiválasztási kritériumokat és harmonizált kiválasztási eljárásokat alkalmazzanak.

5.12 Az EGSZB úgy látja továbbá, hogy meg kellene erősíteni a bejelentett megfelelőségértékelő szervezetek függetlenségét biztosító feltételeket, kiterjesztve a 26. cikk (4) bekezdésében meghatározott inkompatibilitási eseteket az értékelés elvégzését megelőző két vagy három évben folytatott tevékenységekre.

5.13 Az EGSZB aggodalmát fejezi ki a javaslatban szereplő „felhatalmazáson alapuló jogi aktusok” kapcsán, melyek esetenként nincsenek kellőképpen meghatározva. Ez a helyzet például a bizonyos kategóriákon belüli rádióberendezések nyilvántartásba vételét szabályozó 5. cikk esetében is, amely felhatalmazza az Európai Bizottságot a berendezések utólagos azonosítására. Ehhez azonban semmiféle konkrét kritériumot nem nevez meg, így túl nagy mozgásteret hagy az Európai Bizottság számára.

5.14 A szankciók rendszerét illetően a javaslatban pontosítani kellene azoknak a szupranacionális szintű szankcióknak a típusát és minimális szintjét, amelyeket a tagállami jogszabályoknak kell majd garantálniuk, hiszen az irányelvjavaslatból csak az következik, hogy a nemzeti hatóságoknak „hatékony, visszatartó erejű és arányos” intézkedések elfogadásával meg kell állapítaniuk az ilyen magatartásformákért járó szankciók szabályait, ez pedig azt eredményezheti, hogy egyes szereplők a saját érdekeiknek legkedvezőbb igazságszolgáltatási fórumot választják (*forum shopping*), vagy pedig – azonos tárgyú szankciók esetén – sérül a „ne bis in idem” elve.

5.15 Az EGSZB azt ajánlja, hogy – tekintettel az ágazat dinamikus fejlődésére – csökkentsék a 47. cikk (2) bekezdésében előírt 5 éves időszakot.

Kelt Brüsszelben, 2013. február 13-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON

⁽⁶⁾ HL C 181., 2012.6.21., 105. o.